הַלְּכוֹת תְפִּלִין פִימָן לֹג

ט סֶפֶּר הַמִּרוּמָה קצא. ז מְנָחוֹת לה.

(ב) * מַבַּחוּץ, אֲבֶל מִצֵּד פְּנִים (בֹּא יַעֲשֶׁה מֵצִּיזֶה צֶבַע שֶׁיִּרְצֶּה חוּץ מֵצִּדֹם, שֶׁמָא יֹאמְרוּ שֶׁמְּדַם חֲטָטִיוּ נִּצְבְּעוּ וְהָאִדִּימוּ: ד. (בֹּי ִיטוֹב שֶׁיַשְׁתִירֵם יִשְׁרָאֵל לִשְׁמָן וְלֹא אֵינוֹ יְהוּדִי. הגה * וּמִיהוּ בְּדִיצַבַּד כְּשֵׁר אָבְּיִעְבַר וֹיִ וֹלְיֹא אֵינוֹ יְהוּדִי. הגה * וּמִיהוּ בְּדִיצַבַּד כְּשֵׁר אָם הִשְּׁתִיר עור הַבָּתִּים, (בֹּיֹ * צֵּבָל הָרְצוֹעוֹת * אֲפָלוֹ בְּדִיצְבַר (וֹי (בֹיֹ * פֶּסוֹל (מצא מוֹכֹ): ה. * 'אָם נִפְּסְּקָה הָרְצוֹּעָה

בַּאָר הַישָב

(ו) פָסוּל. כִּי מה שַׁיַּהִיי הבָתִים שִׁדֹרִים אַתוֹ הָלְכָה לְמֹשֶׁה מִּפִּתִי, אִם כֵּן לֹא הָוַי השִּקרוּת רק תִּפוּן בְעַלְמָא וְכָשֵׁר על יְדֵי נְבָרַי, מה שַׁאַץ כֵּן בְרַצוּעוֹת דְהָלְכָה לְמֹשֶׁה מִפִּיני

באור הַזְּכָה

מְשָׁנָה בְּרוּרָה

(כ) מַבַּחוּץ. לְצֵד הַשִּׂעַר שָׁהוֹא מָקוֹם הָתָלָק. וְאָם הִשְׁתִירָם מִבּפְנִים לא מְהַנֵּי, וְצֶרִיךְ לַחַזֹר וּלְהַשְׁחִירָם מְבַּחוץ, וְעַיֵּן בְּבַאוֹר הַלְּכָה: (כא) יַעֲשֶׂה. רוֹצָה לוֹמֵר, אִם יִרְצָה לִצְבֹּעַ אוֹתָן, אֲבָל אֵין מְחֶיָב לְצָבְעָן בְּשׁוּם צֶבַע, דְאַף דְלְהַרַמְבַּ״ם צָרִיךְ לְהַשְׁתִירָן גַם מִבְּפְנִים, כְּמוֹ שֶׁהַבָּתִּים הם שחֹרִין, אֵין אָנוּ נוֹהַגִּין כְּהַרָמִבַּ״ם בָּזֶה, בַּמְבֹאָר בְּבֵית יוֹסֵף וְדֵּרְבֵי משָׁה: ד (כב) טוֹב וְכוּי. אֲבָל בְּדִיעֲבַד בָּשֵׁר לְדִירֵה ויי אֲפִלוּ עַל יַנִי אֵעוֹ יְהוּדִי, דְּסְבִירָא לֵה דַּאֲפְלוּ בָּרְצוּעוֹת לֹא בַּעִעָן הַשַּׁתְּרוּת כְּלֶל לִשְׁמָן. וְדַמָּ״א בְּהַגַ״ה תוֹלֵק עַלֵיו וּסְבִירָא לֵה דְבַרְצועוֹת דְהַשַּׁחֲרות הוא הַלָבָה לְמשָׁה מִסִּיבִי צָּרִיךְ הַשַּׁתַרוּת לִשְׁמֶן, וּמְמֵּילֵא בְּאֵינוֹ יְהוּדִי דְּאֵינוֹ עושה לשמה פסול, ודינו בדלעיל בסימן לב לענין קלף, עין שם, אבל ָבְעוֹר הַבָּתִים דְּלְרֹב פּוֹסְקִים שַׁחֲרוּתוֹ הוּא לְמִצְוַה בְּעַלְמֵא וְלֹא לְעְבּוּבָא, וכדלעיל בּסִימָן לב סַעיף מ, וּלְכַךְ לֹא בַּעִינַן בַּה גַם בַּן הַשַּׁחַרוּת לְשִׁמַן בְּרִיעֲבַר. וְהָוָה לֵה לְהַרַמַ״א לְכְתֹב הַנָּהַתוֹ בִּלְשׁוֹן לֵשׁ אוֹמְרִים, אַך שַׁמַּצִינוּ כַּמָּה פְּעָמִים כַּיּוֹצֵא כָּזֶה: (כג) אֲכָל הָרְצוּעוֹת וְכוּ׳. אִם עשאַן נַכְרִי, אוֹ אַפְּלוּ יִשֹׂרָאֵל אַךְ שֵׁלֹא לְשִׁמֵן, וְהַשַּׁעֵם כַּנַ״ל בַּסְעִיף קָטַן כב. וכל שַבֶּן בְּכַל דַבַר שַצַּרִיהְ בַּתִּפְלִין גופַא לְעְבּוּבַא, בְּמוֹ עַשְׂיַת הַבַּוְת והַשִּׁי״ן שַׁלוֹ בְּכֶל פִּרְטָיו שַׁיִּהְיָה בַּדִּין, אוֹ תִפִּירַתוֹ אוֹ עַשִּׂיַת וּס הַקָּשֶׁר שַׁלוֹ, דְּכַל אֵלוּ הוא הַלָּכָה לְמשֵׁה מְסִינֵי, אָם עַשַׂאַן יִשֹּרָאֵל שׁלֹא לְשְׁמֵן פָּטוּל. וְבָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים, דְיֵשׁ לִמְנֹעֵ מִלַעֲשׁוֹת בָּל זֶה כֹּי עֵל יְדֵי קַטָּן אַפָּלוּ אָם כּיי גַּרוֹל יַעַמֹּד עַל גַּבֵּיו וִיצַוָהוּ לַעַשׁוֹת לְשְׁמָה, וְכֵן שׁלֹא לַצַשׂוֹתָם צַל יְדֵי אִשָּׁה וְכָל הַפְּסוּלִין הַמְבֹאָר לְקַמֶּן בְּסִימֶן לט, צַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף א וֹב. וְהַשְּׁתָרַת הָרְצוּעוֹת, דְּזָה אֵינָנוּ בְּגוּף הַתְּפִּלִין, מֵתָּר עַל יְדֵי אִשָּׁה, דְּהִיא יוֹדַעַת לַעֲשׁוֹת לִשְׁמָה כְּמוֹ אִישׁ, אֲכָל עַל יְדֵי אֵתוֹ יְהוּדִי וְקַפֶּן אֵינוֹ מָתָּר עַד שָׁיַשָּמֹד אַחֵר עַל גַּבָּם, וּכְדְלְעֵיל לְעִנְיַן קְלָף בְּסִימָן לב, עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ט: (בד) פָּסוּל. כָּתַב הַמָּגַן אַבְרָהָם,

ָסָעִיף גֹ לְעָנֶין שׁתְרוּת הדְּיוֹ דְּשֶׁם בֶּעִינֶן שֶׁיָּהְיֶה שָׁתֹר מֹמֶשׁ, עיֵּן שֶׁם. וְדע, דְּבְמה שַּבֶּתבִנוּ שָׁם יוֹסר קַשְׁיָא אחת שֵׁרָאִיתִי לְגָאוֹן אָחֶד שַׁנַּתִקשָׁה על הָרמִבּ״ם, לֶמֶה לא גַאֵמר ההְלֶּכֶה סְתָם שֶׁיִּהִיוּ פּוֹתְבִין בְּדֶבֶר הֹשֶׁחֹר, וְלְדְבֶרִינוּ נִיתָא, דְּשָׁחֹר סְתָם ָהָיֶה משְׁמע אֲפָלֹּו אָם הוא שֶׁתֹר רק כְּכָחֹל, וְדוּק: 🏄 מִבּתוּץ. עיֵן מִשְׁנֶה בְּרוּרָה, בֵּן מוּכֶת מֵרשִׁ״י דּף לֹה ע״ב דְבּוּר המּתְתִיל וְנוֹיֵיהֶן, דְאִי לֹא תֵימָא הָכִי, אֶלֶא רָצֶרִיךְ לְצָבֹּע סְתָם המֶקוֹם שֶׁרוֹצֵה לְלֶבְשׁוֹ לְצֵר חוץ, וְזָהוּ כּוָּנת הגְמֶרָא בְּמה שַּמְשׁנֵּי כָּאן מִבּחוּץ, מִמה פָּסִיקָא לַהּ לְרשִׁיי דְצוֹבֵע אוֹתוֹ מֶקוֹם הֶחֶלֶק שַׁיְהֵא קָרֵי לֵה בִּשְׁבִיל זֶה וְנוֹיֵיהָן, הָיָה לוֹ לְרשִׁיי לְפָרֵשׁ סְתָמֶא, אוֹתוֹ מֶקוֹם שָׁהוּא חֶלֶק וגוי ילפשנו למעלה, וממילא יכרת האדם לצבע שתר אותו מקום מחמת החלכה לְמֹשֶׁה מִפִּינִי, וְכֵּן אִיתָא פּטוּר כְּמוֹ שֶׁכֶּתבְנוּ. וְרָאִיתִי בִּפְּרִי מְנֶּדִים שֶׁכֶּתב, אִם הְשָׁתִיר עבּוּ״ם הָרְצוּעָה וְאֵין לוֹ רְצוּעָה אחֶרֶת, יוּכֹל לְהשְׁתִיר מִצר השֵׁנִי, דְּנְהִי דְּגָּמִירֵי שְׁתֹרוֹת אָכֶל לֹא דּוְקָא מָצד השֵּעֶר, וְכַנָּנֶתוֹ אָם יְהִפֹּךְ הָרְצוּעָה וְיִלְפּשׁ השֶׁתֹר לְצד תּרִץ, וְכֵן בֵּאֵר הַדֶּרֶךְ התִּיִם אֶת דְּכֶרֶיו, וּלְפִי זָה, מה שֶׁמְשׁנֵי שֶׁם הגָמֶרָא בְּעמוּד א כָּאן מִבּתוּץ מָלוּי רק בְּהמֶקוֹם שֶׁלוֹבֵשׁ מִצד תוּץ, וּמה שֶׁאֶמְרוּ שָׁם פּגִּמֶרָא וְנוֹיֵיהָן לְבר שָׁתֹר וָחֶלֶק, הוּא לְמְצְוָה מְן המֵבְתֶר פִּלְבר, וְהֵבִיא רְאָיָה לָזֶה מֵרשׁ״י זוֹ דְּבּוּר המתְחִיל וְנוֹיֵיהָן, וּבְאֵמֶת לְכָאוֹרָה משְׁמע לְהַפֶּךְ, וְאףְ אָם תִּדְתָּה דְּבֶרֵינוּ, על כָּל פָּגִים אֵין רְאָיֶה מֵרשִׁ״י לְדְבֶרָיוּ, אַדְּ מְהרמְבּ״ם בְּהִלְכוֹת ּתְפִלִּין הְלֶּכָה יד משְׁמע קְצֶת כִּדְבֶרָיו, וּמְכֶּל מֶקוֹם לְכֹתְחַלֶּה בְּודאי גם הוּא מוֹדֶה, ּ כְּמוֹ שֻׁכֶּתב בְּעצְמוֹ. וְדע, דְּלְדְבְרֵי הּבְּרִי מְגָּדִים יִצְמח לְפְעָמִים חֻמְּרָא גְּדוֹלֶה, אִם יָהְיֶה מֻנֶּת הָרְצוּעָה בִּמְקוֹם הָקֵּף הֹקְשֶׁר בְּצר הֹשֶׁתֹר לְמֹשֶׁה לֹא יֶצֶא בָּזֶה יְדֵי המִצְוָה וְהָוֵי בְּרֶכֶה לְבַשֶּׁלָה, וּלְפִי הנָרָאֵה שֵׁדֶּכֶר וָה בְּמִחְלֹקֵת שֶׁנוּי, עיֵּן לְעֵיל בְּסִימֶן כֹז בְּאֵלְיֶּה רבֶּה שָׁבֵּן בֶּתב בְּשֵׁם גִּלְיוֹן המֶרְדְּכֹי, וְלֹעְגִיּוּת דּעְתִּי דְהבֵּית יוֹסַף פֶּלִיג על זֶה וּסְבִירָא לֵה דְּלֹא עֶבר רק על וְנוֹיֵיהֶן לְבר, וּלְכֶךְ אְפָלוּ אָתְהפֵּךְ אחר כָּדְ נְמֵי אָסוּר, עיֵן שָׁם בָּאֵלְיָּה רְכָּה וְדוּק: דֹּ * וְמִיהוּ בְּדִיעָבד וְכוּי. ַועיַן בָּפַרִי מָגֶּדִים שַׁהָבִיא בִּשָׁם הבּ״ת דְיֵשׁ לְהתִמְיר בָּוָה אָם יֵשׁ לוֹ תִּפְלִּין אָתֶרִים. וְגָרָאֶה לִּי פָּשׁוּט דְּבָבֶתִּים בְּודאי זֵשׁ לְסְמֹךְ וּלְהָקֵל אָם יתְזֹר הּיִשְּׂרָאֵל וְישְׁתִירֵם לְשָׁמֶן, וּכְמוֹ שֶׁבֶּתב המֶגֵן אבְרָהָם דְּבָלֶאו הָכִי יֵשׁ הרְבֵּה סְפַקּוֹת בָּזֶה, וּכְמוֹ שֶׁבֶּתב הדָגוּל מֵרְבָבָה וּבִלְבוּשֵׁי שְׂרָד, עיֵּן שֶׁם: * אָבָל הַרְצוּעוֹת. הטעם כֶּתב סֵפֶּר

התְּרוּמָה בֵּיוָן דְעָצָם השׁחָרוּת הוּא הָלָכָה לְמשָׁה מִפְּיני, לְשְׁמָה גם בֵּן בָּעִינָן, כְּמוֹ דְּבָעִינָן לְשְׁמָה בִּשְׁת טְוֹיָה בְּצִיצִית וּצְבִיעָה בִּתְבַלֶּת. וּלְפִי זָה נְרָאָה לְכִאוֹרָה דָּהוא הדִּין עָצָם אַשִּׁית הָרָצוּעָה, דְּהוְגוּ חְתִיכְתָה מֵהָעוֹר, גם כֵּן בְּעִינָן לְשְׁמָה, וְמָצֵאתִי שֶׁכָּךְ כָּתְב בְּעֵבֶק הְלֶכְה: * אָפְלוֹ בְּדִיעָבד וְכוֹ׳. עַיָּן בּמְשְׁנָה בְּרוֹרָה בְּמֹה שֶּׁפֶּתְבְּנוֹ וְכֶל שֶׁבֵּן וְכוֹי. עַבַּן לְמְמֶּן בְּסִימֶן לִט סָעִיף ב, דְּכָל אֵלוֹ שֶׁהֵם בִּכְלל עִשִּׁית גוּף הֹתְפַּלִין הֵם בְּכְלל בְּתִיבת הֹתְפַלִין, עַבֵּן שֶׁם בְּמֶגֵּן אבְרָהָם, אִם בֵּן פָשׁוּט דְעל כֶּל פָנִים לֹא גְּרִיצֵי מֵהשְׁחָרת הָרָצִיעוֹת דְּרֶצִי שַׁיִּהְיָה לְשְׁמֶן. וְרָאִיתִי בְּסֵפֶר מָגֵן הָאֶלְף שְׁכָּתב, רְחרקב״ם על כְּרְחוֹ לֹא סְבִירָא לָה לְדִינוֹ דְּסֵפֶר התְּרוּמָה, שְׁחְרֵי בָּתָב בְּפֶרָק ג מַהַלְכוֹת תִּפְלִּין הָלֶבָה טוֹ אֵין עוֹשִׁין תִּפְלִּין אֶלָא יִשְׁרָאֵל וְכוּי, לְפִילָדְ אָם הָפָן הָעוֹבֶר גִּלוּלִים אוֹ תְפָרָן פְּסוּלוֹת וְכוּי, וְאֵי אִיתָא דְּבֶצֵי לִשְׁמָן, תַפּוּק לַה דְּלֹא הָיָה לִשְׁמֶן, שָׁהְרֵי הָרמָב״ם סְבִירָא לַה דְבָבֶל דָבֶר שַׁצֶּרִידְ לִשְׁמָה אֵינו מועיל בְּעבו״ם אָפְלוּ יִשְׁרָאֵל עומֵר על גבְּיו, וּלְפִי מה שֶׁבֶּתב הגָאון ר׳ עִקיבָא אֵיגֶר בְּתַהוּשִׁיוֹ בְּסִימָן לט על אֲשִׁית המָבּן אבָרָהָם בְּצֵין זָה עבֵּן שָׁה, אָזְדָא רְאָיָתוֹ, וּבְפָרָט לְפִי מה שַׁמְצֹדֵר הפְּרִי מְבָּרִים בְּסִימָן לֹב עַלְהָשׁ בְּצֵין זָה עבֵּן שָׁה עַלְ שָׁיָה הָאוֹרָא בְיִיהָה בְּעָיוֹ זָה עבֵּן שְׁה בּיִרְיִיבָּה לְשְׁמָה הוּא מָרַרפָגָן, נָפָקֵא מָגָה לְכמֶה דְּבָרִים, עָלַ בְּפְתִּיחת הפְּרִי מְבָּרִים בְּהַלְכוֹת קָרִיאת שׁמע, וּבְלָאו הָכִי אֵין לְהָקֵל לְמִעְשָׁה נָגָד הֹלְרַעה רְמֶ״א, וְאוּלִי דְּמֹה שַׁאֵינָן נִזְּהְרָין הפופרים בֶּכֶל זָה לֹחָשׁב לְשֶׁסָה, הִינִּר, מִשׁוּם דְּסְתָמָא לְשְׁסָה קָאֵי בֵּיוָן שָׁבְּבֶר נָעָבּד לִשְׁמָה, אָכֶל גם זָה אֵינוֹ, הַּהְרַי בְּתָלִית צִיצִית בְּהבֶּנֶּד אִיתָא לְעֵיל בְּסִימָן יר ָדָאָם הָשִּיל יִשְּרָאֵל צִיצִית הָבָגֶר בְּלֹא פַוְּנָה דְּאֵין לְבָרֶךְ עָלֶיהָ, אף דְשָׁם בְּבֶר נְטִוּי החוּטִין לְשֵׁם צִיצִית, אָפְלּוּ הָכִי לֹא אָמְרִינָן דְּסְתָמֶא לְשְׁמֶּה קָאֵי, וְכֵּן לְשָּנֵין פְתִיכת סת״מ גם פון אָפָלוּ בְּדִיעָבר לֹא מָהוַנִּי בְּסְתָמָא, וְכְּדָמוּכָּח בְּסִימָן לֹב סָעִיף יט, עיַן שֶׁם, ומה שֶׁכָּתוֹב בְּסָעִיף ח טוֹב לְהוֹצִיא וְכוּד, היְגוֹ, רְבָדִיעָבר סֹגִי בְּמוּשְׁכָה אְבֶל לא פַסְתָּמָא. וְאוּלִי דְּכֵינָן דְבעל התָרוּמוֹת בָּעצְמוֹ לא בְּרִינָא לָה דִּין זֶה, פֹמֶבֹאָר בְּבֵית יוֹסַף, אָם לְמָדִין זֶה מִצִּיצִית אוֹ לֹא, דִּי אָם גַּחְמִיר בְּזָה בְּדִיעָבר לְעָנֶין אָם עשָאַן עפו״ם וְכֵן יִשְרָאַל שָׁחַשָּב שָׁלֹא לִשְׁמָן אָבֶל לֹא בְּסְתָמָא, וְצֶרִיךְ עִיּוּן. וְאף דְלֹא בְּרִירָא לְן לְמִפְּסל מְשׁוּם זָה דִיצָבד, מָבֶּל מָקוֹם לְכֹתְחַלֶּה בְּוֹדֹאי צֶרִיךְ לֹצְשׁוֹת בֶּל עִשְׂית הְפָּהִים וְהשִׁי״ן וֹתְפִירָתָם וִעְשִּׂית הָרְצוּעוֹת וְהִשְׁתָרְתָם בּפֶּרוּשׁ לְשִׁמֶה. וִדע, דְמֹה שֶׁבֶּתבְנוּ לְעֵנִין השְׁהַרת הָרְצוּעוֹת וְהִשְׁתָרְתָם בּפֶּרוּשׁ לְשִׁמֶה. וִדע, דְמֹה שֶׁבֶּתבְנוּ לְעֵנִין השְׁהַרת הָרְצוּעוֹת וְהִשְׁיִר, הַוֹּשְׁ הְשִׁאתֵר עוֹמֶר עַל גפָיו, אף דְּהפָרִי מְגָּדִים פַּתְחַלֹּת הפְּתִיחָה בִּסִימָן לֹב רָצָה לְהחָמִיר בָּזָה, אָבֵן בְּמִקוֹמוֹ בְּסִימָן זָה בְמִשְׁבְּצוֹת זָהֶב אוֹת קַטָּן ו הַזר הָזָּה הַהַפִּיר, הַפְצָאתִי כֵּן בְּעָזָרת ה׳ יִהְבָּרְהַ בְּהָדְיָא בְּתָשׁוּבת מהְר״ם לוּבְּלִין סִימָן סח הְהשְׁהָרת הָרְצוּעוֹת אֵינוֹ בְּלֵל תִּפְּוּן עִשְׂיָה, ומה שֶׁבֶּתב רְעל יְדֵי עבו״ם פְשָׁאתַר עוֹמֵד על גפָיו מָהָר, אף דְיֵשׁ לְפּקְפֶּק בָּזָה, עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימֶן יא בְּמֹה שָׁהָמה חוָגוּל מֵרְבֶבֶה על חֹשֻׁלְהָן עָרוּךְּ דְּמֹהְיר בְּטְוְיֶה לְהֹרֹא״שׁ על יְדֵי עפֹוּ״ם, וְאִם פֵן הָכִי נִמֶּי, מָכֶּל מָקוֹם נְרָאָה לְעָנָיּת דּעָתִי דְּאָין לְהַהְמִיר בָּזֶה בְּרִיעָבר אחָרֵי שָׁבעל התְרוֹמָה גוּפָא לֹא פְּסִיקָא לֵה דִינוֹ כֶּל כָּדְּ: * פֿסוּל.עיֵן בּמִשְׁנָה בְּרוֹרָה בְּמה שֶׁבֶּתְבָנוּ שֶׁהָאַתְרוֹנִים הָשִּׁיגוּ על צִעת המָבֹּן אַבְרָהֶם, וְאף על בִּי בַּן נֶרְאָה לִי דְאָם יִשְׂרָאֵל הְשָׁהִיר הָרְצוּעוֹת בְּפעם רָאשׁוֹן וְלֹא הִשְׁבַ בְּהָן לְשְׁמָן רְק בְּסְתָּמָא, בָּזָה אַפְּשֶׁר דְּנוּכֹל לְסָמֹדְ על הַפְּגָן אבַרָהָם שִׁישׁתִירוֹ שֻׁנִית בְּבָּרוּשׁ לְשָׁמֶן וְדִיּוֹ, דְּהוּא בְּעֵין סְבֵּק סְפֵּקְא. וְלְכָאוֹרָה הָיָה נְרָאֵה לִי עֵעָה אחַרֶת דְּהָיָה מוֹעִיל לְכַלְּי עַלְמָא אף אָם הִשְׁתִירוֹ עפּוּ״ם בְּפעם רָאשׁוֹנָה, דְּכֶל עָקר קַשְׁיָהָם על המָגֵּן אַבְרָהָם הוּא דְהָוַי לָה דִיוֹ על גפֵי דְיוֹ, עהָה יִצְבֶּעָנוּ מְהְחָלֶּה על המרְאָה השְׁחוֹר בְּמרְאָה סְּאָרָה אוֹ יֶלק וְלָכֶן וּבָהאי גוְגָא, וְאָתֵי מרָאָה זוֹ וִמְכַשֵּל לְהֹשְׁחַר, מְדָאָמְריגָן גִּיטִין יט סְקָרָא על גבֵי דְּיוֹ דְהוּא מוֹחַק, וְאתר כָּדְּ יִצְבּע מַלְמִעְלָה בְּמרְאָה שְׁתֹר לְשְׁקֹן, וְדִיוֹ על גבָי סְקָרָא לְכַלֵּי עָלָמָא חַיָּב, וְאָף על גב דָאָמְרָגָן שָׁם, וְכִי מְפְּגֵי שָׁאָנוּ מְדִמִּין וְכוּי, שָׁאנִי הָלָא דְּתוּ הְוַיִּ סְפָּקְא, דְּלָבעל התְּרוּטָה עעמוֹ לא פְּסִיק לֶה וְכג״ל. אך עם כֶּל זֶה צָרִיךְ עִידּן, דְלְמָא דְּוָקָא פָתב דְיוֹ על גבֵּי פָתב סְקָרֵא מְבשֵׁל הָעֶלְיוֹן לְהתּחָתוֹן, דְּכְתב דְיוֹ עֶּדִיף לְבַלֵּי עֶלְמָא, מה שֶׁאֵין בֵּן בְּצָבע שְׁחֹר על גבּי צֶבע סְקֹרֶא וְכִרוֹמֶה, דְלְמֶא הצֶבע התחָתוֹן עָדִיף וְהָעוֹשֶׁה כֵּן בְּשֹׁבֶּת אֵינוֹ חִיֶּב מִשֹׁוּם צוֹבֵע, וּבְרִידָן נְמֵי הצֶבע הָשֶׁלְיוֹן השְׁחוֹר אֵינוֹ חָשׁוּב לְבשֵׁל בְּשְׁלֵמוּת הצבע שַׁהָיָה תּחָפִּיו הַתְּחֶלָּה שַׁיִּשְׁאָר רַק שֵׁם שָׁתֹר עֶלִיו, וּכְמוֹ דְאָמָרִיגָן שֶׁם בִּסְקָרָא על גבֵי דְיוֹ, עַיַן שָׁם בּגְמֶרָא בְּנִשִׁין יט, וְצְרִיךְ עִיּוּן: 🏗 * אָם נְפְּסְקָרִא וָכו׳ וּבְשֶׁל יָד פָדֵי שֶׁתַּקּיף וָכוּ׳. פֶּתַב המִּחְצִית השְׁמֶּל, דְצָרִיךְ אחר התְּפִירָה מְהְחַלֶּה לְמְתֹח בְּישֶׁר הָרְצוּעָה השְׁלֵמָה עד הָאָצְבּע, וְאחר כֶּךְּ יְתְוֹר עם הָרְצוּעֶה הגָקשֶׁר לְמשֶׁה וְיִכְרֹךֶּ הזְּרוֹע פֹמְגָהָג, דְּעַד הָאָצְפּע צָרִיךְּ לְהִיוֹת בְּלֹא קְשִׁירָה. וּבְפַפֶּר שְׁגוֹת חִיִּים לְהגָאוֹן מהָר״שׁ קְלוֹגָר בְּתַב, דְאֵין הָעוֹלֶם גוֹהְגִּין בְּרָבְיִוּ

שער הַצִּיון

ר (יע) מָגן אַבְרָהָם: (כֹ) פְּרִי מְגָדִים בְּסוֹף לב קֹדֶם הַפְּתִיחָה: (כֹת) שֶׁם לְעְגַין הַקָּשֶׁר, וְהַשְׁאֵר לְקַפֶּן בְּסִימָן לט וּבְאַחֲרוֹנִים: